

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

**ACORD Nr. 219
din 17-04-1996**

**ACORD ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA ȘI GUVERNUL REPUBLICII
BULGARIA PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA RECIPROCĂ A
INVESTIȚIILOR***

Publicat : 30-12-1999 în Tratatate Internationale Nr. 18 art. 219

** Semnat la Sofia, la 17 aprilie 1996.*

În vigoare din 12 iunie 1997.

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Bulgaria, denumite în continuare “Părți Contractante”,

dorind să consolideze cooperarea economică reciproc avantajoasă,

tinzînd să stimuleze și să creeze condiții favorabile pentru efectuarea investițiilor de către investitorii unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante în baza de egalitate în drepturi și beneficiu reciproc,

recunoscînd că stimularea și protejarea reciprocă a investițiilor, în conformitate cu prezentul Acord, vor contribui la stimularea inițiativei constructive în acest domeniu,

au convenit în următoarele:

Articolul 1

În scopul prezentului Acord:

1) Termenul investiții înseamnă depunerile efectuate în una din următoarele forme:

a) dreptul de proprietate și drepturile patrimoniale limitate asupra proprietății imobile, precum și asigurările reale ca: ipoteca și gajul sau alte drepturi similare;

b) cotele-părți, acțiunile sau alte forme de participare în societățile și întreprinderile comerciale;

c) creanțele, precum și toate celelalte drepturi avînd valoare economică;

d) dreptul de autor și drepturile conexe, drepturile de proprietate industrială și intelectuală (patentele, licențele, mostrele industriale, semnele comerciale, denumirea locurilor de proveniență), procesele tehnice, know-how și goodwill;

e) drepturile de a desfășura activități economice oferite prin lege, contract sau act al unui organ

competent de stat, incluzînd, în particular, drepturile de a explora, elabora și exploata resurse naturale.

Modificarea ulterioară a formei de investiții, în care acestea au fost efectuate, nu va influența asupra calificării acestora ca investiții cu condiția, ca o atare modificare să nu contravină legislației Părții Contractante, în teritoriul căreia acestea au fost efectuate.

2) Termenul venituri include toate sumele obținute în urma investițiilor, ca beneficiul, dividendele, procentele și alte sume legitime.

3) Termenul investitor semnifică:

a) referitor la Republica Moldova:

- persoana fizică, care este cetățean al Republicii Moldova, în conformitate cu legislația ei în vigoare;

- orice întreprindere, organizație sau asociație constituie în conformitate cu legislația Republicii Moldova și amplasate pe teritoriul ei, indiferent de faptul dacă acestea sunt persoane juridice;

b) referitor la Republica Bulgaria:

- persoană fizică, care este cetățean al Republicii Bulgaria, în conformitate cu legislația ei în vigoare;

- orice societate, organizație sau asociație constituită în conformitate cu legislația Republicii Bulgaria și amplasată pe teritoriul ei, indiferent de faptul dacă aceasta este persoană juridică.

4) Termenul teritoriu înseamnă teritoriul Republicii Bulgaria și teritoriul Republicii Moldova, incluzînd apele teritoriale, precum și șelful continental și zona economică exclusivă, asupra căreia Părțile Contractante efectuează drepturile suverane și jurisdicția, în conformitate cu dreptul internațional.

Articolul 2

1) Fiecare Parte Contractantă va stimula și proteja pe teritoriul său investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante și va admite asemenea investiții în conformitate cu legislația sa, acordîndu-le un regim echitabil și imparțial.

2) Veniturile de la investiții, iar în cazul investirii repetate (reinvestire) - veniturile de la investiri repetate (reinvestire), se vor bucura de aceeași protecție ca și investițiile inițiale.

3) Fiecare Parte Contractantă va avea o atitudine favorabilă și în conformitate cu legislația proprie față de chestiunile ce țin de intrarea, aflarea, activitatea și circulația pe teritoriul său a cetățenilor Părții Contractante, care desfășoară activități legate de investițiile efectuate pe teritoriul primei Părți Contractante și a membrilor familiilor lor, care locuiesc în aceeași gospodărie cu aceștia.

Articolul 3

1) Nici una dintre Părțile Contractante nu va acorda investițiilor efectuate pe teritoriul său de către investitorii celeilalte Părți Contractante un tratament mai puțin favorabil decît cel acordat investițiilor propriilor investitori sau investitorilor oricărui terț stat, în funcție de faptul, care din ele este mai favorabil.

2) Nici una dintre Părțile Contractante nu va acorda investitorilor celeilalte Părți Contractante, în legătură cu activitatea legată de menținerea, folosirea și administrarea investiției în teritoriul primei Părți Contractante, un tratament mai puțin favorabil decît cel oferit propriilor investitori sau

investitorilor oricărui terț stat, în funcție de faptul, care din ele este mai favorabil.

3) Prevederile punctelor 1) și 2) ale prezentului articol nu se vor răsfrînge asupra facilităților, pe care Partea Contractantă le acordă sau le va acorda ulterior investitorilor oricărui terț stat în virtutea:

a) participării în sau asocierii la orice uniune vamală prezentă sau ulterioară, zonă de comerț liber, comunități economice sau la alte forme similare de integrare economică.

b) participării la acorduri privind evitarea dublei impunerii.

4) Fiecare Parte Contractantă își va rezerva dreptul, în conformitate cu legislația proprie în vigoare, de a deroga de la tratamentul național, acordat în conformitate cu punctele 1) și 2) ale prezentului articol. Orice nouă derogare se va aplica, totuși, numai față de investițiile efectuate după intrarea în vigoare a derogării menționate.

Dacă una dintre Părțile Contractante, în conformitate cu propria legislație sau un acord internațional, la care participă ambele Părți Contractante, acordă investițiilor investitorilor celeilalte Părți Contractante și activității legate de investițiile menționate un regim mai favorabil decît cel prevăzut în prezentul Acord, se va aplica tratamentul mai favorabil.

Articolul 4

Partea Contractantă, pe teritoriul căreia au fost afectate investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante ca rezultat al unui război, a unei răscoale sau al altui conflict armat, introducerii unei stări excepționale sau a altor circumstanțe similare, va oferi investitorilor menționați un regim nu mai puțin favorabil decît cel, pe care aceasta îl acorda în circumstanțe analoage propriilor investitori sau investitorilor oricărui terț stat, în funcție de faptul, care din ele este mai favorabil.

Articolul 5

1) Investițiile investitorilor uneia dintre Părțile Contractante, efectuate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, nu pot fi supuse exproprierii, naționalizării sau altor măsuri echivalente ca urmare a consecințelor exproprierii sau naționalizării (denumite în continuare - naționalizare), cu excepția cazurilor, cînd astfel de măsuri sunt adoptate pentru necesități extrem de importante ale statului, în modul stabilit de lege, nu sunt discriminatorii și sunt însoțite de plata unei compensări adecvate.

2) Condițiile prevăzute în punctul 1) al prezentului articol sunt obligatorii în măsură egală de a fi respectate în cazul transmiterii investițiilor în proprietate socială sau sub control obștesc, precum și în cazul oricărei altei restricții sau privațiuni de drept a investitorilor unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante prin realizarea de către ultima a măsurilor suverane, care, prin consecințele sale, se echivalează cu naționalizarea.

3) Compensarea trebuie să corespundă valorii de piață a investițiilor naționalizate imediat pînă la intrarea în vigoare a actului de naționalizare, să fie plătită fără reținere și să includă procentele anuale echivalente cotei procentuale de 12 luni (LIBOR) în valută liber convertibilă corespunzătoare, în care investițiile sunt efectuate pînă la momentul plății. Orice diminuare a valorii în urma sechestrării declarate public nu va fi luată în considerare în timpul determinării volumului compensării convenite. Achitarea acestei compensări va fi liber transferabilă.

Articolul 6

1) Fiecare Parte Contractantă va acorda investitorilor celeilalte Părți Contractante, după îndeplinirea de către ele a tuturor obligațiilor fiscale, dreptul de a transfera liber plățile legate de investiții, și în particular:

- a) sumele investițiilor inițiale și sumele suplimentare destinate susținerii sau majorării investițiilor;
- b) veniturile de la investiții;
- c) sumele primite în urma lichidării totale sau parțiale a investițiilor;
- d) sumele necesare pentru achitarea cheltuielilor rezultate din funcționarea investițiilor, ca achitarea împrumuturilor, plata cotizațiilor de brevete, plata altor cheltuieli;
- e) compensările, în conformitate cu articolul 5 al prezentului Acord;
- f) salariile și alte onorarii primite de către cetățenii celeilalte Părți Contractante pentru lucrul și serviciile prestate în legătură cu investițiile efectuate pe teritoriul primei Părți Contractante în mărimea și modul stabilite de legislația acesteia.

2) Transferul plăților indicate la punctul 1) al prezentului articol se va efectua fără întârziere, în valută liber convertibilă la cursul valutar în vigoare al Părții Contractante, pe teritoriul căreia au fost efectuate investițiile.

3) În conformitate cu legislația fiecărei Părți Contractante, toate transferurile, ce constituie obiectul prezentului articol, se vor bucura de un tratament nu mai puțin favorabil decât transferurile, efectuate de către investitorii oricărui terț stat.

Articolul 7

Dacă una dintre Părțile Contractante efectuează o plată investitorului propriu în baza unui acord de garanție, încheiat în legătură cu investițiile lui efectuate pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, ultima, în virtutea principiului de subrogare, va recunoaște transmiterea drepturilor și obligațiilor de la investitorul menționat la prima Parte Contractantă. Subrogarea, în sensul prezentului articol, se va răsfrînge, de asemenea, asupra dreptului de transfer prevăzut în articolul 6 al prezentului Acord. Partea Contractantă, care efectuează plata, nu va putea obține mai multe drepturi și obligațiuni, decât investitorul, care constituie o parte din acordul de garanție.

Articolul 8

1) Toate diferendele apărute între Părțile Contractante referitor la interpretarea sau aplicarea prevederilor prezentului Acord se vor reglementa, în măsura posibilităților, pe calea negocierilor între Părțile Contractante.

2) Dacă diferendul dintre Părțile Contractante nu poate fi soluționat în atare mod în decurs de șase (6) luni din momentul inițierii negocierilor, la cererea oricărei Părți Contractante, acesta poate fi transmis spre examinare unui tribunal de arbitri.

3) Tribunalul de arbitri menționat se va crea, pentru fiecare caz concret, în modul următor: în decurs de trei luni din momentul primirii cererii privind arbitrarea, fiecare Parte Contractantă va numi un membru al tribunalului. Aceștia doi membri ai tribunalului vor alege un cetățean al unui terț stat, care, după aprobarea de către ambele Părți Contractante, va deveni președintele tribunalului. Președintele tribunalului de arbitri trebuie să fie numit în decurs de două luni din momentul numirii celorlalți doi membri ai tribunalului.

4) Dacă în termenele indicate la punctul 3) al prezentului articol numirile necesare n-au fost efectuate, atunci, în lipsa altei înțelegeri, fiecare Parte Contractantă va avea dreptul de a se adresa Președintelui Curții Internaționale cu rugămintea de a efectua numirile respective. Dacă Președintele Curții este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, sau din oricare alte motive, nu poate să îndeplinească funcția menționată, rugămintea de a efectua numirile necesare poate fi adresată vicepreședintelui Curții Internaționale. Dacă vicepreședintele este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau, de asemenea, nu poate să îndeplinească funcția menționată, rugămintea de a efectua numirile necesare poate fi adresată următorului după acesta în grad membru al Curții Internaționale, care să nu fie cetățean nici al uneia dintre Părțile Contractante.

5) Președintele și membrii tribunalului de arbitri trebuie să fie cetățeni ai statelor, cu care ambele Părți Contractante mențin relații diplomatice.

6) Curtea de arbitraj adoptă hotărîrea sa în baza prevederilor prezentului Acord, precum și în baza principiilor și normelor unanim acceptate ale dreptului internațional. Ea pronunță hotărîrea prin majoritate de voturi. O atare hotărîre este definitivă și obligatorie pentru ambele Părți Contractante. Curtea își determină de sine stătător propriul mod de lucru.

7) Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de activitatea membrului tribunalului numit de ea și de reprezentarea sa la procesul de arbitraj. Cheltuielile legate de activitatea Președintelui Curții, precum și alte cheltuieli Părțile Contractante le vor suporta în părți egale.

Articolul 9

1) Diferendele dintre investitorul unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă referitor la obligațiunile, ce decurg din prezentul Acord și apărute în legătură cu investițiile investitorului menționat, efectuate pe teritoriul acesteia, se vor soluționa, în măsura posibilităților, pe calea negocierilor.

2) Dacă în așa mod diferendul nu poate fi soluționat în decurs de șase luni din momentul apariției lui, acesta poate fi transmis spre examinare:

- sau unui tribunal competent al Părții Contractante, care este parte a diferendului;
- sau, în cazul diferendelor în baza articolelor 5 și 6 ale prezentului Acord, spre examinare:

a) tribunalului de arbitri “ad-hoc”, conform Regulamentului de Arbitraj al Comisiei Organizației Națiunilor Unite pentru dreptul comerțului internațional (UNCITRAL);

b) Centrului Internațional pentru reglementarea diferendelor investiționale (ICSID), înființat conform Convenției privind modul de soluționare a diferendelor investiționale dintre state și cetățenii altor state, din 18 martie 1965, în cazul aderării ambelor Părți Contractante la Convenția menționată.

3) Hotărîrea tribunalului de arbitri este definitivă și obligatorie pentru ambele părți la diferend. Punerea în acțiune a hotărîrii se efectuează în conformitate cu legislația Părții Contractante, pe teritoriul căreia au fost efectuate investițiile.

4. Fiecare dintre Părțile Contractante va suporta cheltuielile legate de activitatea membrului tribunalului numit de aceasta și cele ale reprezentării sale la procesul de arbitraj, iar cheltuielile legate de activitatea Președintelui tribunalului, precum și alte cheltuieli Părțile Contractante le vor suporta în părți egale.

Articolul 10

Fiecare Parte Contractantă este în drept să propună celeilalte Părți Contractante acordarea de consultări în orice problemă privind interpretarea sau aplicarea prezentului Acord. Cealaltă Parte Contractantă va lua toate măsurile necesare în vederea acceptării consultărilor menționate.

Articolul 11

Prezentul Acord se va aplica în măsură egală față de toate investițiile, efectuate de către investitorii uneia dintre Părțile Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, pînă la intrarea în vigoare a acestuia.

Articolul 12

1) Prezentul Acord va fi supus ratificării și va intra în vigoare după expirarea a treizeci de zile din ziua notificării reciproce în scris privind îndeplinirea de către Părțile Contractante a procedurilor respective interne și va fi valabil timp de cincisprezece ani.

2) Dacă nici una dintre Părțile Contractante nu va notifica în scris cealaltă Parte Contractantă, cel puțin cu douăsprezece luni pînă la expirarea termenului de cincisprezece ani, despre intenția sa de a suspenda validitatea prezentului Acord, validitatea lui se va prelungi în mod automat pentru termenele următoare de cîte cinci ani.

3) Pentru investițiile efectuate pînă la denunțarea prezentului Acord, prevederile articolelor 1-11 ale prezentului Acord vor rămîne în vigoare pentru o perioadă ulterioară de zece ani după data menționată.

Drept pentru care, subsemnații, fiind împuterniciți în mod corespunzător de Guvernele lor, au semnat prezentul Acord.

Încheiat la Sofia, la 17 aprilie 1996, în două exemplare originale, fiecare în limbile moldovenească, bulgară și rusă, toate textele fiind egal autentice. În caz de apariție a diferendelor de interpretare a prezentului Acord, Părțile Contractante se vor conduce de textul de limbă rusă.